
Søker

Institusjonsopplysninger

Institusjonsnavn OsloMet - Storbyuniversitetet

Institusjonens e-postadresse postmottak@oslomet.no

Postadresse Postboks 4, St. Olavs plass

Postnummer 0130

Poststed Oslo

Kontonummer 76 940 514 963

Institusjonens leder

Fornavn Hege Udem

Etternavn Store

Telefon 99 020 355

E-post hegeund@oslomet.no

Er institusjonens leder kontaktperson for
prosjektet? Ja

Søknadstype

Velg søknadstype

Søknadstype Innsatsområder

Innsatsområder

- Åpen forskning og bibliotek
- Nye samarbeidsformer

Prosjekt

Beskriv prosjektet

Prosjekttittel	Kompetanseløft for formidling av forskningsbasert kunnskap i folkebibliotek
Mål	<p>Stimulere til livslang læring og mer bruk av åpen forskning og forskningsbasert kunnskap i befolkningen.</p> <p>Øke verdien av folkebibliotekene som åpne, uavhengige og tilgjengelige kunnskaps- og læringsarenaer ved å styrke folkebiblioteket som studiested for fjernstudenter og andre som trenger det.</p> <p>Styrke den formelle og uformelle kompetansen blant bibliotekansatte på bruk av forskningsbaserte kilder, og aktiv formidling av forskningsbasert kunnskap.</p> <p>Styrke samarbeidet mellom universitetsbibliotek og folkebibliotek.</p>

Prosjektbeskrivelse

For å oppnå disse målene vil OsloMet og fylkesbibliotekene:

- Utvikle et videreutdanningsemne for folkebibliotekansatte om forskningsbasert kunnskap og åpen forskning.
- Arrangere regionale workshops og kurs om formidling av åpen forskning. Knytte disse workshoppene til konkrete formidlingsaktiviteter og tjenesteutvikling i bibliotekene.
- Etablere samarbeid mellom universitetsbibliotek og folkebibliotek i alle deltakerfylkene i form av felles fagdager og samarbeid om åpne arrangement/debatter knyttet til forskningsbasert formidling.

Bibliotekene har en viktig rolle som formidlere av forskningsbasert kunnskap. For universitets- og høgskolebibliotekene er dette en sentral del av virksomheten, mens folkebibliotekene de siste 15-20 årene har hatt mest søkelys på formidling av skjønnlitteratur. Det er varierende kompetanse og selvtillit blant folkebibliotekansatte når det kommer til veiledning i å finne, vurdere og anvende forskningsbasert kunnskap.

Tilgang på forskningsbasert kunnskap for folkebibliotek og allmenheten har blitt endret ved overgang fra fysisk materiale til digitalt materiale. Kilder til ny forskning og faktakunnskap innen ulike fagområder har paradoksalt nok blitt mindre tilgjengelig for allmenheten. Lisensavtalene for fag- og forskningsbibliotek favner ikke muligheten for fjernlån på samme vis som ved fysiske dokumenter. Det tradisjonelle fjernlånet mellom folke- og fag-/forskningsbibliotek er ikke lenger den beste veien inn til forskningsdokumentasjon. Plan S, et initiativ for åpen tilgang til all offentlig finansiert forskning,

er etablert for å snu denne trenden. I tiden som kommer vil langt mer forskningsbasert kunnskap bli fritt tilgjengelig, og det er behov for mer kunnskap om hvilke kilder/baser som ligger åpne for folkebibliotekene, og hvilke kilder/baser som krever samarbeid med og tilgang via universitetsbibliotek

Vi ser tendenser til at tilliten til forskningsbasert kunnskap synker¹. Populisme, konspirasjonsteorier og digitale ekkokamre bidrar til at vi «fôres» med subjektive meninger mens vi aktivt må oppsøke den kvalitetssikrede og forskningsbaserte kunnskapen.

Nasjonal bibliotekstrategi slår fast at det skal legges til rette for at «bibliotekene kan fungere som kunnskapsarenaer som gir brukerne tilgang til kvalitetssikret informasjon og forskning». Videre heter det at «Folkeopplysning handler om biblioteket som kunnskapsarena, der befolkningen skal ha tilgang til forskningen og kildene (...)». Med utviklingen mot åpen forskning har bibliotekene og befolkningen gratis tilgang til stadig mer forskningsbasert kunnskap, men det holder ikke å bare ha tilgang. Bibliotekene må også kunne veilede brukerne i å finne, vurdere og anvende kunnskapskilder.

Med satsing på livslang læring, utdanning i hele landet, regional kompetansesatsing og flere fjernstudenter, opplever mange folkebibliotek økt besøk av studenter. Utdanningsinstitusjonene og folkebibliotekene har derfor felles interesse i at de ansatte blir i stand til å yte god veiledning til studenter.

Prosjektet «Morgendagens veileder» (2017-2020) foretok i 2019 en analyse av hva slags informasjonsbehov som finnes i befolkningen, hva folk kan tenke seg hjelp fra biblioteket til og hvordan dagens veiledningstjeneste imøtekommer moderne informasjonsbehov og -adferd. Konklusjonen var at det er et uttalt behov for slik veiledning i befolkningen, men veiledningstjenesten står svakt i folkebibliotekene. Bibliotekenes veilednings må endres og profesjonaliseres dersom den skal bli relevant. Bibliotekarere bruker stort sett de samme kildene som publikum, og veiledningstjenesten blir i liten grad markedsført som en del av bibliotekets tjenestetilbud.

En spørreundersøkelse gjennomført i prosjektet «Formidlingskompetanse i folkebibliotek» høsten 2021 understøtter disse funnene. Kun 37 % av respondentene (ansatte i folkebibliotek) svarer at de føler seg trygg i rollen som kunnskapsformidler. Undersøkelsen viser også at hele 70 % opplever at de har behov for kompetanseheving på digitale ressurser og databaser.

Prosjektet «Folkebiblioteket som kunnskapsaktør» i Troms og Finnmark har vist at samhandling mellom folkebibliotek og fagbibliotek er helt nødvendig for at studenter, lokalt arbeidsliv og lokalsamfunn for øvrig skal få tilgang til oppdatert kunnskap. Det har også vist at vi mangler en struktur for slik samhandling, spesielt i fagbibliotekene, og samarbeidet er derfor sterkt personavhengig. «Folkebiblioteket som kunnskapsaktør» har samlet nyttig erfaring om både kompetanseheving i folkebibliotekene, organisering med superbrukere og samarbeid med universitetsbiblioteket i regionen.

I forbindelse med prosjektet Formidlingskompetanse i folkebibliotek bestilte fylkesbibliotekene i 2021

to videreutdanninger á 10 studiepoeng – Aktiv formidling og Digital formidling. Temaene ble valgt på bakgrunn av uttalte behov i folkebibliotekene, og er møtt med stor interesse og begeistring blant bibliotekansatte. Erfaringene fra FiF viser at det å knytte nasjonale satsingsområder til formelle utdanningsløp er et effektivt grep for å stimulere til utvikling av bedre, mer profesjonelle bibliotek tjenester.

Prosjektledelsen vil ligge hos Universitetsbiblioteket OsloMet. OsloMet har ansvar for utvikling av studieprogram og gjennomføring av videreutdanningen, faglig innhold og kursholdere til regionale workshops/kurs.

Fylkesbibliotekene har ansvar for rekruttering av studenter til studiet, koordinering av regionale kurs/workshops, oppfølging av pilotprosjekter i folkebibliotekene og å ta initiativ til/koordinere samarbeid mellom regionale UH-bibliotek og folkebibliotek om arrangement/debatter.

Det er sannsynlig at det blir etablert flere piloter knyttet til forskningsbasert formidling enn angitt i søknaden, spesielt mot slutten av prosjektperioden. Det er også sannsynlig at det vil gjennomføres flere arrangement enn angitt. Blant annet tar Universitetsbiblioteket OsloMet sikte på etablere et samarbeid om dette med bibliotek i Viken og Oslo.

Det søkes om støtte til prosjektledelsen ved Universitetsbiblioteket OsloMet, arbeidstid til utvikling av studieprogram og å dekke studieavgift for videreutdanning av totalt 80 studenter.

Prosjektet er forankret i OsloMets strategiske satsing på samfunnsforbedringer og samarbeid, og i fylkesbibliotekenes samarbeidsprosjekt «Formidlingskompetanse i folkebibliotek» (FiF2) som er integrert i fylkesbibliotekenes handlingsprogrammer for 2024.

Kunnskapsformidling og informasjonsveiledning peker seg ut som satsningsområder for folkebibliotekene i årene som kommer. Regionale fagdager/workshops og felles arrangement/debatter på tvers av fag- og folkebibliotek er tiltak som legger til rette for samarbeid og erfaringsutveksling på tvers av bibliotektypene. Fylkesbibliotekene vil evaluere tiltakene fortløpende, og videreføre det som viser seg å fungere godt.

Videreutdanningsemnet for folkebibliotekansatte om forskningsbasert kunnskap og åpen forskning vil på sikt inngå i OsloMets nettbaserte videreutdanning og årsstudium for bibliotekansatte.

Framdriftsplan

Prosjektet er

Toårig

Aktivitetsplan for prosjektet

Beskrivelse	Utvikling av videreutdanningsemne for folkebibliotekansatte om forskningsbasert kunnskap og åpen forskning (10 studiepoeng). OsloMet i samarbeid med fylkesbibliotekene
-------------	---

Aktivitetsperiode

Fra dato	01.02.2023
----------	------------

Til dato	01.02.2024
----------	------------

Beskrivelse	Rekruttering av studenter til første semester. Fylkesbibliotekene.
-------------	--

Aktivitetsperiode

Fra dato	01.02.2024
----------	------------

Til dato	15.04.2024
----------	------------

Beskrivelse	Oppstart videreutdanning første kull (40 studenter). OsloMet
-------------	--

Aktivitetsperiode

Fra dato	19.08.2024
----------	------------

Til dato	20.12.2024
----------	------------

Beskrivelse	Regionale kurs og workshops om forskningsbasert formidling. OsloMet i samarbeid med fylkesbibliotekene (eventuelt fylkesbibliotekene i samarbeid med regionens UH-bibliotek). Kursene kan settes opp som felles fagdager for fag- og folkebibliotek i samarbeid med UH-bibliotek i regionen.
-------------	--

Aktivitetsperiode

Fra dato	01.01.2024
----------	------------

Til dato	20.12.2024
----------	------------

Beskrivelse

Minst 3 pilotprosjekter på konkrete formidlingstiltak knyttet til forskningsbasert formidling. Fylkesbibliotekene i Troms, Trøndelag og Viken i samarbeid med utvalgte folkebibliotek.

Aktivitetsperiode

Fra dato	01.01.2024
----------	------------

Til dato	19.12.2025
----------	------------

Beskrivelse

Arrangement og debatter i folkebibliotekene knyttet til forskningsbasert formidling i Troms, Vestland og Agder.

Aktivitetsperiode

Fra dato	15.03.2023
----------	------------

Til dato	19.12.2025
----------	------------

Beskrivelse

Oppstart videreutdanning andre kull (40 studenter). OsloMet

Aktivitetsperiode

Fra dato	18.08.2025
----------	------------

Til dato	19.12.2025
----------	------------

Andre opplysninger

Andre opplysninger/kommentarer om
framdrifts-/aktivitetsplan

Budsjett

1. prosjektår

Søknadsbeløp fra Nasjonalbiblioteket	1 050 000
--------------------------------------	-----------

Andre inntekter 1. prosjektår

Beskrivelse	Egenandel OsloMet.
-------------	--------------------

Beløp	350 000
-------	---------

Beskrivelse	Fylkeskommunenes egenandel
-------------	----------------------------

Beløp	345 000
-------	---------

Inntekter totalt 1. prosjektår:	1 745 000
---------------------------------	-----------

Utgifter 1. prosjektår

Beskrivelse	Prosjektledelse Universitetsbiblioteket, 25 % stilling
-------------	--

Beløp	250 000
-------	---------

Beskrivelse	Utvikling av studieprogram, arbeidsgruppe med 5 deltakere fra fylkes- og folkebibliotek. Arbeidstid (5 deltakere, 3 dagsverk á kr 3000 per deltaker)
-------------	--

Beløp	45 000
-------	--------

Beskrivelse	11 kurs/workshop, desentralisert. Arbeidstid og reise
-------------	---

Beløp	150 000
-------	---------

Beskrivelse	Rekruttering og oppfølging av fjernstudenter til høstsemester 2024. Arbeidstid fylkesbibliotek, 5 dagsverk á kr 3000,- per fylke
-------------	--

Beløp	150 000
-------	---------

Beskrivelse	Arrangement/debatter i folkebibliotekene i Troms, Vestland og Agder knyttet til forskningsbasert kunnskap. Honorar og reiseutgifter.
-------------	--

Beløp	150 000
-------	---------

Beskrivelse	Utvikling av studie, emneansvarlig OsloMet
-------------	--

Beløp	350 000
-------	---------

Utgifter totalt 1. prosjektår:	1 095 000
--------------------------------	-----------

2. prosjektår

Inntekter 2. prosjektår

Beskrivelse	Egenandel OsloMet
-------------	-------------------

Beløp	220 000
-------	---------

Beskrivelse	Fylkeskommunenes egenandel
Beløp	300 000
Inntekter totalt 2. prosjektår:	520 000
Utgifter 2. prosjektår	
Beskrivelse	Prosjektledelse Universitetsbiblioteket, 25 % stilling
Beløp	250 000
Beskrivelse	Gjennomføring av studie, høstsemester 2024, studieavgift 40 studenter
Beløp	300 000
Beskrivelse	Rekruttering og oppfølging av fjernstudenter til høstsemester 2025. Arbeidstid fylkesbibliotek, 5 dagsverk á kr 3000,- per fylke
Beløp	150 000
Beskrivelse	Gjennomføring av studie, høstsemester 2025, studieavgift 40 studenter
Beløp	300 000

Beskrivelse	3 pilotprosjekter formidling av forskningsbasert kunnskap. Arbeidstid fylkesbibliotek, ca. 15 dagsverk per prosjekt. Totalt: 50 dagsverk á kr 3000. Frikjøp av ansatte i pilotbibliotekene er ikke lagt inn som egenandel. Forutsettes dekket utenfor prosjektet.
Beløp	170 000
Utgifter totalt 2. prosjektår:	1 170 000
Totalt	0

Samarbeidspartnere

Har du samarbeidspartner(e)?	Ja
Navn	Finnmark fylkesbibliotek
Beskriv samarbeidet	Rekruttere studenter fra eget fylke Sette opp kurs/workshop med OsloMet i løpet av 2023/24
Navn	Troms fylkesbibliotek
Beskriv samarbeidet	Rekruttere studenter fra eget fylke Sette opp kurs/workshop med OsloMet i løpet av 2023/24 Gjennomføre pilotprosjekt knyttet til formidling av forskningsbasert kunnskap i samarbeid med et eller flere folkebibliotek i løpet av prosjektperioden Gjennomføre arrangement/debatter i samarbeid med UH-bibliotek og folkebibliotek i egen region

Navn	Nordland fylkesbibliotek
Beskriv samarbeidet	Rekruttere studenter fra eget fylke Sette opp kurs/workshop med OsloMet i løpet av 2023/24

Navn	Trøndelag fylkesbibliotek
Beskriv samarbeidet	Rekruttere studenter fra eget fylke Sette opp kurs/workshop med OsloMet i løpet av 2023/24 Bidra i arbeidsgruppe/referansegruppe for utvikling av studieprogram Gjennomføre pilotprosjekt knyttet til formidling av forskningsbasert kunnskap i samarbeid med et eller flere folkebibliotek i løpet av prosjektperioden

Navn	Møre og Romsdal, regional bibliotekutvikling
Beskriv samarbeidet	Rekruttere studenter fra eget fylke Sette opp kurs/workshop med OsloMet i løpet av 2023/24

Navn	Innlandet fylkesbibliotek
Beskriv samarbeidet	Rekruttere studenter fra eget fylke Sette opp kurs/workshop med OsloMet i løpet av 2023/24 Gjennomføre pilotprosjekt knyttet til formidling av forskningsbasert kunnskap i samarbeid med et eller flere folkebibliotek i løpet av prosjektperioden (forbehold om kapasitet)

Navn	Vestland, regional bibliotekutvikling
Beskriv samarbeidet	Rekruttere studenter fra eget fylke Sette opp kurs/workshop med OsloMet i løpet av 2023/24 Bidra i arbeidsgruppe/referansegruppe for utvikling av studieprogram Gjennomføre arrangement/debatter i samarbeid med UH-bibliotek og folkebibliotek i egen region
Navn	Rogaland fylkesbibliotek
Beskriv samarbeidet	Rekruttere studenter fra eget fylke Sette opp kurs/workshop med OsloMet i løpet av 2023/24 Bidra i arbeidsgruppe/referansegruppe for utvikling av studieprogram Gjennomføre pilotprosjekt knyttet til formidling av forskningsbasert kunnskap i samarbeid med et eller flere folkebibliotek i løpet av prosjektperioden (forbehold om kapasitet)
Navn	Agder fylkesbibliotek
Beskriv samarbeidet	Rekruttere studenter fra eget fylke Sette opp kurs/workshop med OsloMet i løpet av 2023/24 Bidra i arbeidsgruppe/referansegruppe for utvikling av studieprogram Gjennomføre arrangement/debatter i samarbeid med UH-bibliotek og folkebibliotek i egen region

Navn	Vestfold og Telemark fylkesbibliotek
Beskriv samarbeidet	Rekruttere studenter fra eget fylke Sette opp kurs/workshop med OsloMet i løpet av 2023/24

Navn	Viken
Beskriv samarbeidet	Rekruttere studenter fra eget fylke Sette opp kurs/workshop med OsloMet i løpet av 2023/24 Bidra i arbeidsgruppe/referansegruppe for utvikling av studieprogram Gjennomføre pilotprosjekt knyttet til formidling av forskningsbasert kunnskap i samarbeid med et eller flere folkebibliotek i løpet av prosjektperioden.

Vedlegg

Last opp vedlegg

Sammendrag og innsending